

STANOVISKO ASOCIACE KLINICKÝCH LOGOPEDŮ ČR

K využití potravinových doplňků v léčbě poruch jazyka a řeči

Stále častěji se zejména v internetovém prostředí setkávají pacienti logopedických ambulancí a jejich zákonní zástupci s nabídkou potravinových doplňků, které slibují “zázračné” vyléčení nebo vymizení potíží. Asociace klinických logopedů ČR by proto chtěla vybídnout k obezřetnému přístupu při zvažování koupě těchto preparátů.

Doplňky stravy jsou legislativně řazeny mezi potraviny a proto, na rozdíl od léčiv, nemusí výrobci prokazovat jejich účinnost. Ačkoli se někteří výrobci a prodejci doplňků stravy odvolávají na výsledky výzkumů, nelze z důvodu jejich limitací (nedostatečný výzkumný vzorek, chybějící přímá souvislost s konkrétní diagnózou, nevyužití kontrolní skupiny, výrobce jako sponzor studie atd.) prozatím jednoznačně a plošně potvrdit efektivitu doplňků stravy při léčbě poruch jazyka a řeči. Současně neurovývojové poruchy (jako je například vývojová dysfázie, autismus, ADHD) jejichž léčbu potravinové doplňky často slibují, podle aktuálního vědeckého zkoumání vznikají na genetickém základě¹, což jejich úplné vyléčení vylučuje.

Tvrzení výrobců a prodejců o vymizení potíží nebo vyléčení poruchy po užívání doplňku stravy je problematické i v souvislosti s platnou legislativou, která doplňky stravy vymezuje vyhláškou č. 58/2018 Sb. (V. o doplňcích stravy a složení potravin) a která v §3 uvádí, že: “Označování nesmí doplňkům stravy přisuzovat vlastnosti týkající se prevence, léčby nebo vyléčení lidských onemocnění nebo na tyto vlastnosti odkazovat.”

Před koupí potravinového doplňku tedy doporučujeme vyhledat si informace o následujícím:

- Kdo doplněk stravy nabízí, jaké má vzdělání a zda se orientuje v problematice poruch jazyka a řeči.
- Zda má osoba doporučující doplněk stravy nějaký zisk z prodeje produktu.
- Pokud se slibovaný efekt doplňku stravy opírá o studii, tak zda splňuje tato studie kvalitativní požadavky. A kdo případnou studii sponzoroval, zda má autor studie vztah k výrobcí nebo prodejci produktu.

Při koupi doplňků stravy vždy doporučujeme konzultovat jeho užívání a dávkování s lékařem nebo farmaceutem pro možné kontraindikace nebo nežádoucí účinky. Žádný potravinový doplněk nemůže nahradit odbornou péčí klinického logopeda a dalších specialistů.

Dne 9. 5. 2024

Za Asociaci klinických logopedů ČR

Mgr. Simona Hlaváčová
Mgr. et Mgr. Lenka Jetelová

¹ <https://www.nature.com/articles/s41562-023-01530-y>